ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၊ ဆီရမ်ရိမြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် 10th Anniversary of ASEAN Human Rights Declaration နှင့် ASEAN Human Rights Dialogue (2022) တို့သို့ တက်ရောက်ခဲ့သည့် အစီရင်ခံစာ

နိဒါန်း

၁။ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၊ ဆီရမ်ရိမြို့တွင် ၁၈.၁၁.၂၀၂၂ ရက်နေ့နှင့် ၁၉.၁၁.၂၀၂၂ ရက်နေ့တို့တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် 10th Anniversary of ASEAN Human Rights Declaration နှင့် ASEAN Human Rights Dialogue (2022) တို့သို့ တက်ရောက်ပေးပါရန် AICHR (Cambodia) နှင့် AICHR (Indonesia)တို့မှ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှတစ်ဆင့် ဖိတ်ကြားလာခဲ့သဖြင့် တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့မှ ၁၇.၁၁.၂၀၂၂ ရက်နေ့တွင်ထွက်ခွာခဲ့ပြီး ၂၀.၁၁.၂၀၂၂ ရက်နေ့တွင် ပြန်လည်ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ 10th Anniversary of ASEAN Human Rights Declaration နှင့် ASEAN Human Rights Dialogue (2022) တို့ကို AICHR (Cambodia) နှင့် AICHR (Indonesia)တို့မှ ပူးတွဲကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီးခရီးစဉ်အတွက် ကုန်ကျစရိတ်၊ တည်းခိုစရိတ်များကျခံပေးပါသည်။

Anniversary အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်သူများ

၂။ 10th Anniversary of ASEAN Human Rights Declaration ကို Hybrid ပုံစံဖြင့် ကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး အရှေ့တောင်အာရှအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများရှိ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ AICHR Representativesများ၊ ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children (ACWC) မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ National Human Rights Institutions မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ASEAN Secretariat ရုံးမှကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၊ ဖနွမ်းပင်မြို့ အခြေစိုက် OHCHR ကိုယ်စားလှယ်များ စုစုပေါင်း (၈၀) ဦးခန့်သည် in person နှင့် zoom အသုံးပြု တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

၃။ မြန်မာနိုင်ငံကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးဇော်ဇော်စိုးဦးဆောင်ပြီး အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကျော်သူငြိမ်း၊ ဌာနစုမှူး (၃) ဒေါ်ခင်စန္ဒာမြင့် နှင့် မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်ရုံးမှ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာခိုင်ခိုင်ဝင်း တို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

Anniversary အခမ်းအနားကျင်းပခြင်း (၁၈.၁၁.၂၀၂၂)

၄။ 10th Anniversary of ASEAN Human Rights Declaration အခမ်းအနားတွင် ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို အာဆီယံ သီချင်း ASEAN Anthem ဖြင့် ဂုဏ်ပြုကြပြီးနောက် ဖွင့်ပွဲအမှာစကားများကို Chair of the

AICHR and Representative of Cambodia ဖြစ်သူ H.E. Keo Remy ကလည်းကောင်း၊ Senior Minister and President of Anti-Corruption Unit ကလည်းကောင်း၊ ASEAN Secretary- General H.E. Dato Lim Jock Hoi က video ဖြင့်လည်းကောင်း အသီးသီးပြောကြားခဲ့ကြပါသည်။

၅။ အခမ်းအနားကို Session (၃ခု) ဖြင့် ကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး Session (1) ကို Overview of AICHR and Reflection of Achievements, Progresses and Challenges in the Promotion and Protection of Human Rights in ASEAN ခေါင်းစဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ Session (2) ကို Mainstreaming Human Rights, Observations and Challenges ခေါင်းစဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ Session (3) ကို Mainstreaming Human Rights: Strengthening ASEAN Cross-Pillars Collaborations ခေါင်းစဉ်ဖြင့် Session ၁ ခုစီအတွက် Speakers(၃) ဦးမှ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။

၆။ ဆွေးနွေးပြောကြားချက်များမှာ အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ လက်ရှိလူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေ အခက်အခဲများ၊ အာဆီယံအဖွဲ့အစည်းကြီး၏နောက်ခံသမိုင်းကြောင်းနှင့် အခက်အခဲစိန်ခေါ်မှုများ၊ ASEAN Human Rights Declaration ပေါ်ပေါက်လာပုံနှင့် Phnom Penh Statement ထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့မှုများ၊ အာဆီယံဒေသနှင့် Business and Human Rights ဆက်နွယ်မှုများ၊ ASEAN Charter ပါ အကြောင်းအရာများနှင့် အခက်အခဲစိန်ခေါ်မှုများ၊ ASEAN Human Rights Instrumentsအကြောင်းတို့ကို ဆွေးနွေးပြောကြားခဲ့ကြပါသည်။

Gala Dinner

၇။ ညပိုင်းတွင် တက်ရောက်လာသူ ကိုယ်စားလှယ်များအား အိမ်ရှင် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ AICHR မှ Gala Dinner ဖြင့် တည်ခင်းဧည့်ခံပါသည်။

ASEAN Human Rights Dialogue (2022) ကျင်းပခြင်း (၁၉.၁၁.၂၀၂၂)

၈။ ASEAN Human Rights Dialogue (2022) ကို AICHR (Cambodia) နှင့် AICHR (Indonesia)တို့မှ ပူးတွဲကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး အရှေ့တောင်အာရှအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများရှိ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ AICHR Representativesများ၊ National Human Rights Institutions မှ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်တက်ရောက်ကြပြီး Hybrid ပုံစံဖြင့်ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို အာဆီယံသီချင်း ASEAN Anthem ဖြင့်စတင်ဖွင့်လှစ်ပြီးနောက် H.E. Wahyuningrum, Representatives of Indonesia to the AICHR ကလည်းကောင်း H.E. Chin Malin, Alternate Representative of Cambodia to the AICHR H.E. Sidharto Reza Suyrodipuro, Director General of ASEAN Cooperation Ministry of Foreign

Affairs of the Republic of Indonesia /SOM Leaderကလည်းကောင်း အသီးသီးပြောကြားခဲ့ကြပါသည်။

၉။ မြန်မာနိုင်ငံဘက်မှ တက်ရောက်သူများတွင် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ဦးကျော်သူငြိမ်းနှင့် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ဦးဇော်ဇော်စိုး၊ လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်မှ ဒေါက်တာခိုင်ခိုင်ဝင်းတို့တက်ရောက်ကြပြီးဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ဦးဇော်ဇော်စိုးသည် Alternate Representative of Myanmar to the AICHRအနေဖြင့် တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

၁၀။ အဆိုပါနေ့တွင် အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ(ASEAN Member State, AMS) နိုင်ငံများမှ နိုင်ငံအလိုက် လူ့အခွင့်အရေးမြင့်တင်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းများဆောင်ရွက်နေမှုများကို (Country Briefing) အလှည့်ကျ ဆွေးနွေးရပါသည်။ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင် (၁၀) နိုင်ငံရှိသည့်အနက် ဘရူနိုင်းဒါရုမ်စလမ်နိုင်ငံ မပါဝင်ပဲ ကျန် (၉) နိုင်ငံမှ Session (၁) ခုလျှင် (၃) နိုင်ငံနှုန်းဖြင့် Session (၃) ခု ဖြင့်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး Session (4) အနေဖြင့် Stakeholders views များပြောကြားချက်ဖြစ်ပြီး လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်(အင်ဒိုနီးရှား) (on line)ဖြင့်လည်းကောင်း၊ လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်(ထိုင်း)နှင့် လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်(မြန်မာ) တို့မှ အသီးသီးပြောကြားခဲ့ကြပြီး Session (5) The Joint-Press Release on the ASEAN Human Rights Dialogue 2022 အတွက် ဝိုင်းဝန်းဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး Final Press Statement ရရှိခဲ့သည့်အထိ ဆွေးနွေးခဲ့ကြပါသည်။

၁၁။ အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ(ASEAN Member State, AMS) နိုင်ငံများမှ နိုင်ငံအလိုက် လူ့အခွင့်အရေးမြင့်တင်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းများဆောင်ရွက်နေမှုများကို (Country Briefing) အလှည့်ကျဆွေးနွေးခြင်းတွင် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံအတွက် Alternate Representative of Cambodia AICHR ကလည်းကောင်း၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံအတွက် မှ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှလည်းကောင်း၊ လာအိုနိုင်ငံမှ Representative of Laos AICHR ကလည်းကောင်း၊ မလေးရှားနိုင်ငံအတွက် Malaysia Human Rights Council Member ကလည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန နှင့် လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်တို့ကလည်းကောင်း၊ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံအတွက် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှလည်းကောင်း၊ စင်ကာပူနိုင်ငံအတွက် Alternate Representative of Singapore AICHRကလည်းကောင်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံအတွက် ထိုင်းနိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ လည်းကောင်း၊ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံအတွက် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှလည်းကောင်း စသည်ဖြင့် အာဆီယံအဖွဲ့ဝင် ၁၀ နိုင်ငံ ရှိသည့်အနက် ဘရူးနိုင်ဒါရူစလမ်နိုင်ငံမှ (Country Briefing)ပြောကြားခြင်းမရှိဘဲ ၉ နိုင်ငံ သာ ရှင်းလင်းဆွေးနွေးပြောကြားခဲ့ပါသည်။

၁၂။ Session 4 သည် Stakeholder views ဆွေးနွေးရသည့်အချိန်ဖြစ်ပြီး လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင် ၃ခုဖြစ်သည့် National Commission on Human Rights Indonesia, National Commission for Human Rights Thailand, Myanmar National Human Rights Commission တို့မှ ပြောကြား ခဲ့ပါသည်။ National Commission on Human Rights Indonesia သည် online မှဆွေးနွေးပွဲ တက်ရောက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အရှေ့တောင်အာရှအမျိုးသား လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်းဖိုရမ်တွင် (၅)နိုင်ငံရှိသည့်အနက် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့သည် in personတက်ရောက်ကြပြီး ကျန် (၃) နိုင်ငံသည် on line မှ တက်ရောက်ကြပါသည်။

၁၃။ Session 5 သည် Joint -press release on the ASEAN Human Rights Dialogue 2022 ဖြစ်ပြီး dialogue သို့ in person တက်ရောက်သူများနှင့် on line မှ တက်ရောက်သူများမှ ဝိုင်းဝန်း ဆွေးနွေးတည်းဖြတ်ကြပြီး Joint -press release on the ASEAN Human Rights Dialogue 2022 ကို အတည်ပြုခဲ့ကြပါသည်။ Press statement အား ပူးတွဲ ဖြင့်တင်ပြအပ်ပါသည်။

တက်ရောက်ရသည့်အကျိုးကျေးဇူးနှင့် အကြံပြုချက်

၁၄။ အာဆီယံနိုင်ငံများရှိ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အာဆီယံနိုင်ငံများမှ AICHR ကိုယ်စားလှယ်များ၊ လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်များမှ ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်တက်ရောက်ကြသည့် ဆွေးနွေးပွဲ ASEAN Human Rights Dialogue (2022) နှင့် ASEAN Human Rights Declaration နှစ်ပတ်လည်အခမ်းအနားသို့ ကော်မရှင်ရုံးဝန်ထမ်းအနေဖြင့် ပထမဆုံးတက်ရောက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အာဆီယံနိုင်ငံ အစိုးရများ၏ လူ့အခွင့်အရေးမြှင့်တင်ခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်းဆောင်ရွက်နေမှုများ၊ စိန်ခေါ်မှု များ၊ အခက်အခဲများ သိရှိနားလည်ခဲ့ရသလို လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်တည်ထောင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး စင်ကာပူနိုင်ငံနှင့် ဗီယမ်နမ်နိုင်ငံတို့၏ သဘောထားအမြင်များကိုသိရှိခဲ့ရပါသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် နိုင်ငံအတွင်း ဥပဒေစိုးမိုးမှုရှိရေး ဥပဒေများ ခိုင်မာအားကောင်းရေးကိုသာ အလေးပေးဆောင်ရွက်ရန်ရှိပြီး လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်တည်ထောင်ရန် အစီအစဉ်မရှိပါကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘောဒီးယား နိုင်ငံကမူ မကြာမီအချိန်အတွင်း လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်တည်ထောင်ရန်ရှိပြီး စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုများ အရှိန်အဟုန်မြင့် ဆောင်ရွက်နေပါကြောင်းပြောကြားခဲ့ပါသည်။ မလေးရှားနိုင်ငံ အနေဖြင့် သီးခြား လွတ်လပ်သည့် လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်(SUHAKAM) တည်ထောင်ထားရှိပြီးဖြစ်သော်လည်း Malaysia Human Rights Council ကို မလေးရှားနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ တည်ထောင်ထားရှိသည်ကို သိရှိခဲ့ရပါသည်။ လာအိုနိုင်ငံ နိုင်ငံအနေနှင့် လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင် တည်ထောင်ထားခြင်း မရှိသော် လည်း လူ့အခွင့်အရေးလှုပ်ရှားမှုများ၊ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ နိုင်ငံတကာ အစည်းအဝေးများ အများဆုံးပြုလုပ်ထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ အာဆီယံနိုင်ငံများ

အတွင်း လူ့အခွင့်အရေးဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေများကို သိရှိခဲ့ရသည့်အတွက် များစွာအကျိုးရှိသည့် တက်ရောက်မှု ဖြစ်ခဲ့သလို MNHRC၏ လူ့အခွင့်အရေးမြှင့်တင်ကာကွယ်ခြင်း နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဆောင်ရွက်နေမှုများကို တင်ပြခွင့်ရခဲ့သဖြင့် အကျိုးရှိခဲ့သည့် တက်ရောက်မှုဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ တက်ရောက်သူများမှ ကော်မရှင်၏ ဆောင်ရွက်ချက်များတင်ပြမှုအတွက် ကျေးဇူးတင်ပါကြောင်း ပြောကြားခဲ့ကြပါသည်။ကော်မရှင်အတွက်အကျပ်အတည်းဖြစ်စေမည့် မေးခွန်းများမေးမြန်းခံခဲ့ရခြင်မရှိပါ။ တက်ရောက်လာကြသူများအကြား ကောင်းမွန်သည့် ဆက်ဆံရေးထားရှိနိုင်ခဲ့ပြီး ရေရှည် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက် အားလုံးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားကြရန် ဆုံးဖြတ်ထားရှိခဲ့သည့်အတွက်များစွာ အကျိုးရှိခဲ့သည့် ခရီးစဉ်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကော်မရှင်၏ ဆောင်ရွက်နေမှုများ အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင်း နိုင်ငံများ ပိုမို သိရှိနိုင်ရေးအတွက် ဒေသတွင်းအစည်းအဝေးများ တက်ရောက်ခွင့်ရရှိရေးနှင့် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများ၏ ဖိတ်ကြားမှုများ ပိုမိုလိုအပ်ပါကြောင်း အကြံပြုတင်ပြအပ်ပါသည်။

နိဂုံး

၁၅။ ကော်မရှင်ရုံးဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် လူ့အခွင့်အရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အာဆီယံ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ ACHIR အဖွဲ့၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ သိရှိနိုင်ရန်နှင့် ကော်မရှင်၏ လူ့အခွင့်အရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ဆောင်ရွက်နေသည်များ ကို မျှဝေပြောကြားနိုင်ရေးတို့အတွက် AICHR အဖွဲ့အစည်းမှ ကျင်းပသော ဆွေးနွေးပွဲများ ပိုမိုတက်ရောက်သင့်ပါကြောင်း တင်ပြလျက် နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသည်။

အစီရင်ခံစာတင်သွင်းသူ

ဒေါက်တာခိုင်ခိုင်ဝင်း

ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်

၂၀၂၂ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၄ ရက်

ASEAN member states reaffirm their commitment to human rights dialogue

Siem Reap, 19 November 2022, in-person and video-conference

After having successfully organised the ASEAN Human Rights Dialogue in 2013, 2014 and 2021, the ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights (AICHR), hosted another dialogue on 19 November 2022 in Siem Reap, Cambodia, in collaboration with the Ministry of Foreign Affairs of Indonesia.

The holding of this year's ASEAN Human Rights Dialogue coincided with the 10th anniversary of the ASEAN Human Rights Declaration and the Phnom Penh Statement on the Adoption of the ASEAN Human Rights Declaration.

The Dialogue was attended by ten ASEAN Member States (AMS) and some National Human Rights Institutions in ASEAN region aiming to provide a regional platform to exchange views among AMS and share best practices and experiences in promoting and protecting human rights in their respective countries.

In his keynote speech, H.E. Sidharto Reza Suryodipuro, Director General of ASEAN Cooperation, Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Indonesia and the SOM Leader emphasised that human rights and fundamental freedoms are becoming more important than before when dealing with current challenges that the region is facing such as economic hardship as a result of pandemic, food and energy crises, and changing domestic and regional political landscape.

Emphasising on the importance of cooperation and genuine dialogue, the Alternate Representative of Cambodia and Chair to AICHR, Mr. Chin Malin said that AICHR can build mutual trust and share experiences in the journey of advancing the promotion and protection of human rights in ASEAN.

Among the areas of human rights discussed at the dialogue are freedom of religion and belief, freedom of press and expression, rights of migrant workers, the rights of women including political participation of women and the treatment of women prisoners, labour protection, the rights of children, trafficking in persons, the rights of persons with disabilities, SDGs, business and human rights, measures in addressing COVID-19, poverty eradication, death penalty, human rights education, administration of justice, and climate change.

The delegates also discussed the progress of their countries' ratification of international human rights conventions, cooperation with the United

Nations and strategies in implementing the Universal Periodic Review (UPR) recommendations.

The AICHR Representatives reaffirmed the respective countries' commitment to the promotion and protection of human rights and the fundamental freedoms. They noted the proposal to continue the Dialogue in the future.

The ASEAN Human Rights Dialogue 2022 was co-chaired by the AICHR Indonesia and Cambodia and conducted in hybrid format.

*****

Provisional Programme

The 10th Anniversary of the ASEAN Human Rights Declaration (AHRD) and the Phnom Penh Statement on the Adoption of the AHRD in 2022

Siem Reap, 18th November 2022

17 November 2022	
	Arrival of Participants
18 November 2022	
9:00 – 9:30	**Registration**
9:30 – 10:30	MC welcomes participants and introduces the meeting rules and the programme **ASEAN Anthem** **Opening Session** - **H.E. Keo Remy**, Representative of Cambodia and Chair of the AICHR - **H.E. Kittinitikosalbindit Om Yentieng**, Senior Minister and President of Anti-Corruption Unit (ACU) - **H.E. Dato Lim Jock Hoi**, ASEAN Secretary-General [video] Keynote Speeches by: - **H.E. Chet Chealy**, the Rector of the Royal University of Phnom Penh **Welcome Performance** **Photo Session**
10:30 – 10:45	*Coffee/Tea Break*
10:45 – 11:45	**Session 1: Overview of AICHR and Reflection of**

	Achievements, Progresses, and Challenges in the Promotion and Protection of Human Rights in ASEAN Speakers: - **Ms. Le Thi Nam Huong**, Head of Human Rights Division, ASEAN Secretariat - **Associate Professor Tan Kheng Boon Eugene**, Alternate Representative of Singapore to the AICHR - **H.E. Prof. Dato' Dr Aishah Bidin**, Representative of Malaysia to the AICHR Moderator: **H.E. Ambassador Prof. Dr. Nguyen Thai Yen Huong**, Representative of Vietnam to the AICHR Q&A Session
12:00 – 13:30	Lunch
13:30 – 14:30	**Session 2: Mainstreaming Human Rights, Observations and Challenges** Speakers - **H.E. Prof Dr Amara Pongsapich**, Representative of Thailand to the AICHR [virtual] - **H.E. Wahyuningrum**, Representative of Indonesia to the AICHR - **H.E. Aileen S. Mendiola-Rau**, Representative of the Philippines to the AICHR Moderator: **H.E. Amb. Yong Chanthalangsy**, Representative of Lao PDR to the AICHR Q&A Session
14:30 – 14:45	Coffee/Tea Break
14:45- 16:00	**Session 3: Mainstreaming Human Rights: Strengthening ASEAN Cross-Pillars Collaborations** Speakers: - **H.E. Wahyuningrum**, Representative of Indonesia to the AICHR - **H.E. Wanchai Roujanavong**, Representative of Thailand to

	the ACWC on Children's Rights - **Mr. Chuop Narath**, Chair of ACMW, Cambodia - **Pol. Lt. Gen. Sok Reaksmey,** Representative of SOMTC, Cambodia <u>Q&A Session</u> <u>Moderator:</u> **H.E. Sreang Chenda**, Director of the Department of International Human Rights and the United Nations at CHRC
16:00 – 16:45	**Closing Session** <u>Wrap-up Session:</u> - **H.E. Prof. Dato' Dr Aishah Bidin**, Representative of Malaysia to the AICHR **Closing Remarks** - **H.E. Keo Remy**, Representative of Cambodia and Chair of the AICHR • <u>Group photos</u>

***Note**: The Programme of Activities is subject to change.*

ပူးတွဲ (၂)

ASEAN Human Rights Dialogue
Siem Reap, Cambodia, 19 November 2022

List of Participants

BRUNEI DARUSSALAM

1. **H.E Hajah Nor Hashimah Haji Mohammed Taib**
   Representative of Brunei Darussalam to the AICHR

2. **Mr Raafe' Ibrahim**
   Assistant of AICHR Brunei Darussalam

3. **Mr Ali Syah Hanapi**
   Second Secretary, Ministry of Foreign Affairs of Brunei Darussalam

CAMBODIA

4. **H.E. Keo Remy**
   Representative of Cambodia to the AICHR

5. **H.E. Chin Malin**
   Alternate Representative of Cambodia to the AICHR

6. **Mrs Phon Sokpanya**
   Department Director, Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation

7. **Mr IENG Sengheng**
   Officer, Ministry of Foreign Affairs and International Cooperation

INDONESIA

8. **H.E. Sudirman Haseng**
   Ambassador of the Republic of Indonesia to Cambodia

9. **H.E. Wahyuningrum**
   Representative of Indonesia to the AICHR

10. **Representative of Coordinating Ministry of Politics, Law and Security (online)**

11. **Ms Indah Wulandari**
    National Human Rights Institution (KOMNAS HAM) (online)

12. **Mr Irwansyah Mukhlis**
    Senior Officer, Directorate of ASEAN Political Security, Ministry of Foreign Affairs

13. **Mr Vinsky G. Wattimena**
    Officer, Directorate of ASEAN Political Security, Ministry of Foreign Affairs

14. **Mr Emil Harry Dewantara**
    Officer, Directorate of ASEAN Political Security, Ministry of Foreign Affairs

15. **Ms Novia Meizura**
    Officer, Directorate Human Rights and Humanity, Ministry of Foreign Affairs

16. **Ms Amalia**
    Assistant of AICHR Indonesia, Ministry of Foreign Affairs

LAO PDR

---

17. **H.E. Amb. Yong Chanthalangsy**
    Representative of Lao PDR to the AICHR

18. **Ms Vathida Phonekeo**
    Ministry of Foreign Affairs

19. **Mr Xayfhong Sengadara**
    Ministry of Foreign Affairs

MALAYSIA

---

20. **H.E. Prof. Dato' Dr. Aishah Bidin (online)**
    Representative of Malaysia to the AICHR

21. **Mrs Murni binti Abdul Hamid (online)**
    Undersecretary, Human Rights and Humanitarian Division, Ministry of Foreign Affairs

22. **Mrs Kalpana Devi Rajantran (online)**
    Ministry of Foreign Affairs

23. **Mr Syed Edwan Anwer**
    Director, Ministry of Foreign Affairs

MYANMAR

---

24. **Dr. Khine Khine Win**
    Deputy Director General
    Myanmar National Human Rights Commission

25. **Mr Kyaw Thu Nyein**
    Deputy Director General of Internal Organizing of the Ministry of Foreign Affairs, Myanmar

26. **Mr Zaw Zaw Soe**
    Deputy Director General, Alternate Representative of Myanmar to the AICHR

27. **Ms Khin Sandra Myint (online)**
    Second Secretary, Assistant of AICHR Myanmar

PHILIPPINES

28. **H.E Aileen S. Mendiola-Rau**
    Representative of the Philippines to the AICHR

29. **Mr Jaime Victor Badillo LEDDA**
    Assistant Secretary and Former Philippine Representative to the AICHR
    Department of Foreign Affairs

30. **Mr Noel Mangaoang Novicio**
    Deputy Assistant Secretary and Executive Director, Office of ASEAN Affairs
    Department of Foreign Affairs and Alternate Representative to the AICHR

31. **Ms Lyza Maria S. Viejo**
    Assistant of AICHR Philippines

SINGAPORE

32. **Mr Eugene Tan**
    Alternate Representative of Singapore to the AICHR

33. **Mr Terence Tan**
    Deputy Director (ASEAN), Ministry of Foreign Affairs

34. **Mr Gerald Seet Hui Yang**
    AICHR Assistant, Ministry of Foreign Affairs

THAILAND

35. **Ms Bacharee Puengpak**
    Director of the Political and Security Division, Dept. of ASEAN Affairs, MOFA

36. **Mrs Pitikan Sithidej**
    Commissioner of National Human Rights Commission of Thailand

37. **H.E. Prof. Dr. Amara Pongsapich (online)**
    Representative of Thailand to the AICHR

38. **Mr Jharas (online)**
    Assistant of AICHR Thailand

39. **Mr Kan Supapa (online)**
    Assistant of AICHR Thailand

VIET NAM

40. **H.E. Ambassador Prof. Dr. Nguyen Thai Yen Huong**
    Representative of Viet Nam to the AICHR

41. **Mr Dinh Quang Minh (online)**
    Deputy Director, Human Rights Section,
    Department of International Organization Ministry of Foreign Affairs

42. **Ms. Nguyen Minh Tram**

Assistant of AICHR Viet Nam

Suggested Talking Points for AICHR-Myanmar Representative at ASEAN Human Rights Dialogue 2022

Mr. Chair and Excellencies,

- At the outset, I would like to express my appreciation to Cambodia and Indonesia for cohosting the important ASEAN Human Rights Dialogue 2022.

- Taking this opportunity, Myanmar would like to update a few points on our Human Rights engagements.

- In the international aspect, Myanmar has ratified to four core international human rights treaties and two optional protocols, namely; the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women **(CEDAW)**, Convention on the Rights of the Child **(CRC)** and its Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography **(OPSC)**, Optional Protocol on the Involvement of Children in Armed Conflict **(OPAC)**, the Convention on the Rights of Persons with Disabilities **(CRPD)** and the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights **(ICESCR).**

- In cooperation with International organizations, especially with the United Nation, Myanmar is of the view that the Universal Periodic Review (UPR) is the most reliable mechanism to address all situations of human rights on an equal footing. In this light, Myanmar took part in a series of UPR circles.

- At the third cycle of its review, Myanmar received a total of 354 recommendations from 106 member states. In which, Myanmar accepted 119 recommendations, 46 were noted initially. Among the remaining 189 recommendations, Myanmar also accepted 20 recommendations fully, 36 were partially accepted. Through our internal coordination meetings, Myanmar is currently working with line ministries to implement our accepted recommendations.
- In the regional aspect, Myanmar has been actively participating in the AICHR since its establishment in 2009, and jointly enhanced with the

promulgation of ASEAN Human Rights Declaration (AHRD) in November 2012.

- In the domestic aspect, Myanmar attaches great importance to protecting and promoting fundamental human rights of every citizen in line with relevant provisions of the 2008 Constitution and relevant domestic laws.

- To ensure fundamental rights to all citizens across the country, it is important to suppress criminals and terrorists. As such, government of Myanmar is compelled to take strict actions against criminals in order to maintain peace and stability across the country through the pursuit of Five Point Road Map.

For the Persons with disabilities, women and child rights

- The Ministry Social Welfare, Relief and Resettlement has been implementing to ratify the Five Year Strategic Plan on the Rights of Persons with Disabilities (2022-2027) and developing action plans which will be considered as guidance for the process of implementation on the rights of persons with disabilities.

- Myanmar is implementing Sustainable Development Goal (5) to achieve gender equality and promote the rights of all women and girls. Gender equality is not only a fundamental human right, but also a necessary foundation for a peaceful and sustainable country and a support for achieving (17) Sustainable Development Goals (SDGs).

- Department of Social Welfare is taking care of child rights. In order to give widest possible public awareness of child rights and for the children to enable them to enjoy their rights best, each levels of the National Committee on the Rights of the Child make lectures, talks and seminars at the all corners of the country.

- The National Committee on Prevention and Response to Sexual Violence in Conflict and the Committee on Prevention of Six Grave Violations against Children in Armed Conflict were established with line ministries and chaired by Ministry Social Welfare, Relief and Resettlement. Both Committees are implementing its mandates.

Recent Developments in Myanmar

- I am pleased to inform the meeting that recently on the occasion of 102nd National Victory Day in Myanmar on 17 November 2022, the government of Myanmar has pardoned prisoners a total of 5,774, including four foreigners. Therefore, it shows that the government of Myanmar is considering the regional and international concerns. The Government has pardoned over 56,000 prisoners in total during 2021 and 2022.

- In this regards, the Special Envoy of the Chair of ASEAN issued a Statement on 17 November 2022, expressing that this mass release of prisoners reached a positive development in line with the spirit and aspiration of the Five-Point Consensus.

- Finally, I wish to conclude my briefing by expressing that Myanmar remains the same position in respecting the international Human Rights Treaties which Myanmar is a party, implementing the international Human Rights conventions and actively participating in the Human Rights activities in regional and international area.

- I thank you.

Myanmar National Human Rights Commission

- To strengthen promotion and protection of the Human Rights in Myanmar, I wish to invite my colleagues from MNHRC to continue the briefing.

*****

ပူးတွဲ (၄)

PROVISIONAL PROGRAMME

ASEAN HUMAN RIGHTS DIALOGUE 2022

Siem Reap, Cambodia, 19 November 2022

Time	Subject
08:00-09:00	Technical Preparation
09:00 – 09:30	Opening Session ASEAN Anthem Introduction to the ASEAN Human Rights Dialogue 2022 • **H.E. Wahyuningrum**, Representative of Indonesia to the AICHR (5 mins) Opening Remark: • **H.E. Chin Malin**, Alternate Representative of Cambodia to the AICHR (5 mins) Keynote Remarks: • **H.E. Sidharto Reza Suryodipuro**, Director General of ASEAN Cooperation, Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Indonesia/SOM Leader (5 mins) (online) Group Picture
09:30 – 10:30	Session #1 - AMS Briefing on the Promotion and Protection of Human Rights Moderator/Facilitator: **H.E. Aileen S. Mendiola-Rau**, Representative of the Philippines to the AICHR • Country Briefing: Cambodia (20 mins.) • Country Briefing: Indonesia (20 mins.) • Country Briefing: Lao PDR (20 mins.)
10:30 – 11:10	Interactive Dialogue (40 minutes) Moderator/Facilitator: **H.E. Aileen S. Mendiola-Rau**, Representative of the Philippines to the AICHR
11:10 - 11:20	Break (10 minutes)
11:20 – 12:20	Session #2 - AMS Briefing on the Promotion and Protection of Human Rights Moderator/Facilitator: **H.E. Dr. Eugene Tan**, Alternate Representative of Singapore to the AICHR • Country Briefing: Malaysia (20 mins.) • Country Briefing: Myanmar (20 mins.) • Country Briefing: The Philippines (20 mins.)

12:20-13:00	Interactive Dialogue (40 minutes) Moderator/Facilitator: **H.E. Dr. Eugene Tan**, Alternate Representative of Singapore to the AICHR
13:00 -14:30	Lunch
14:30 – 15:30	Session #3 - AMS Briefing on the Promotion and Protection of Human Rights Moderator/Facilitator: **H.E. Prof. Dato' Dr Aishah Bidin,** Representative of Malaysia AICHR • Country Briefing: Singapore (20 mins.) • Country Briefing: Thailand (20 mins.) • Country Briefing: Viet Nam (20 mins.)
15:30 – 16:10	Interactive Dialogue (40 minutes) Moderator/Facilitator: **H.E. Prof. Dato' Dr Aishah Bidin,** Representative of Malaysia AICHR
16:10-16:20	Break (10 minutes)
16:20-16:50	Session #4 - Stakeholders Views (30 minutes) Moderator/Facilitator: **H.E. Wahyuningrum** Representative of Indonesia to the AICHR • Views from National Commission on Human Rights/Indonesia (KOMNAS HAM) (10 mins) • Views from National Commission for Human Rights Thailand (NHRCT) (10 mins) • Views from Myanmar National Human Rights Commission (MNHRC) (10 mins)
16:50-17:10	Session #5 - The Joint-Press Release on the ASEAN Human Rights Dialogue 2022 Moderator/Facilitator: **H.E. Chin Malin**, Alternate Representative of Cambodia to the AICHR
17:10-17:15	Closing Remarks, **H.E. Wahyuningrum**, Representative of Indonesia to the AICHR (5 minutes)

ASEAN member states reaffirm their commitment to human rights dialogue

Siem Reap, 19 November 2022, in-person and video-conference

After having successfully organised the ASEAN Human Rights Dialogue in 2013, 2014 and 2021, the ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights (AICHR), hosted another dialogue on 19 November 2022 in Siem Reap, Cambodia, in collaboration with the Ministry of Foreign Affairs of Indonesia.

The holding of this year's ASEAN Human Rights Dialogue coincided with the 10th anniversary of the ASEAN Human Rights Declaration and the Phnom Penh Statement on the Adoption of the ASEAN Human Rights Declaration.

The Dialogue was attended by ten ASEAN Member States (AMS) and some National Human Rights Institutions in ASEAN region aiming to provide a regional platform to exchange views among AMS and share best practices and experiences in promoting and protecting human rights in their respective countries.

In his keynote speech, H.E. Sidharto Reza Suryodipuro, Director General of ASEAN Cooperation, Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Indonesia and the SOM Leader emphasised that human rights and fundamental freedoms are becoming more important than before when dealing with current challenges that the region is facing such as economic hardship as a result of pandemic, food and energy crises, and changing domestic and regional political landscape.

Emphasising on the importance of cooperation and genuine dialogue, the Alternate Representative of Cambodia and Chair to AICHR, Mr. Chin Malin said that AICHR can build mutual trust and share experiences in the journey of advancing the promotion and protection of human rights in ASEAN.

Among the areas of human rights discussed at the dialogue are freedom of religion and belief, freedom of press and expression, rights of migrant workers, the rights of women including political participation of women and the treatment of women prisoners, labour protection, the rights of children, trafficking in persons, the rights of persons with disabilities, SDGs, business and human rights, measures in addressing COVID-19, poverty eradication, death penalty, human rights education, administration of justice, and climate change.

The delegates also discussed the progress of their countries' ratification of international human rights conventions, cooperation with the United

Nations and strategies in implementing the Universal Periodic Review (UPR) recommendations.

The AICHR Representatives reaffirmed the respective countries' commitment to the promotion and protection of human rights and the fundamental freedoms. They noted the proposal to continue the Dialogue in the future.

The ASEAN Human Rights Dialogue 2022 was co-chaired by the AICHR Indonesia and Cambodia and conducted in hybrid format.

*****